

การก้าวสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืนของมหาวิทยาลัยสยาม: นโยบายและแนวปฏิบัติ Pathway towards Sustainable University: Policy and Practice of Siam University

ศ.ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง¹

อาจารย์สุวิจักขณ์ บุญมี²

อาจารย์นารี รมย์นุกูล³

อาจารย์ประพันธ์ จันทร์เสมา^{4*}

¹ผู้ช่วยอธิการบดี และอาจารย์ประจำสาขาวิชาสันติภาพการศึกษาและการทูต บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม 38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า เขต
ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160

²ภาควิชาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม 38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160

³ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม 38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160

⁴ภาควิชาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสยาม 38 ถนนเพชรเกษม แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร 10160

*ผู้นำ เสนอผลงาน E-mail: praphan5@hotmail.com

บทคัดย่อ

ความยั่งยืนเป็นนโยบายหลักของมหาวิทยาลัยสยาม โดยได้รับการบรรจุเป็นหนึ่งในสามเสาหลักของแผนยุทธศาสตร์
ของมหาวิทยาลัย และมีการดำเนินโครงการทั้งในระดับท้องถิ่น และนานาชาติ ในด้านวิชาการ ได้มีการปรับปรุงรายวิชาการศึกษา
ทั่วไปโดยเปิดรายวิชาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักถึงการพัฒนายั่งยืนทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม
ความรับผิดชอบต่อสังคม และเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการเปิดรายวิชา 100-101 หลักเศรษฐศาสตร์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
เป็นรายวิชาหลักสำหรับนักศึกษา การเรียนการสอนในรายวิชานี้ได้รับการปรับปรุงเป็นระยะ โดยปัจจุบันได้ใช้นวัตกรรมการสอน
แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) และการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) โดยให้
ผู้เรียนทำโครงการที่จะเกิดการพัฒนายั่งยืนรอบมหาวิทยาลัยในเขตภาษีเจริญตามนโยบาย “Sustainable University, Sustainable
District” ส่วนในด้านบริการสังคมได้สนับสนุนโครงการที่ช่วยสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชน อาทิ การจัดตั้งศูนย์วิจัย
เพื่อพัฒนาชุมชนที่มีความมุ่งหมายจะพัฒนาพื้นที่สุขภาวะเขตภาษีเจริญ และได้มีการสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนาพัฒนาพื้นที่สุข
ภาวะที่ทำงานแบบบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ส่วนในระดับนานาชาติ มหาวิทยาลัยสยามได้ร่วมกับ Asia e University
เป็นผู้นำในการก่อตั้ง ACD University Network (ACD-UN) ซึ่งได้มีการตั้งเครือข่ายการวิจัยหรือ ACD Research Network โดยมี
เครือข่ายการวิจัยหนึ่งคือเครือข่ายการวิจัยด้านการพัฒนายั่งยืน/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คำสำคัญ มหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน มหาวิทยาลัยสยาม นโยบาย แนวปฏิบัติ

บทนำ

กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนได้รับความสำคัญ
ในระดับโลกมานับตั้งแต่มีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วย
สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศ
บราซิล เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 1992 โดยภาคีสมาชิก 178
ประเทศ ลงนามรับรองแผนพิทักษ์โลกและมีการประกาศแผน

แม่บทโลกว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ Agenda 21 ซึ่งให้
ความสำคัญกับการศึกษา ในช่วงต่อมอภังการยูเนสโกจึงได้มี
การประกาศเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Millennium
Development Goals (MDGs) เมื่อปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543)
และทศวรรษแห่งการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระหว่าง
พ.ศ. 2548 – 2557 (ค.ศ. 2005-2014) การเปลี่ยนแปลง

กระบวนการพัฒนาคงเหลือได้สร้างความตระหนักให้รัฐบาลและสถาบันการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาทั้งในมิติด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เป็นต้นมา กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ทวีความสำคัญยิ่งขึ้นในปัจจุบันเมื่อสมาชิก 193 ประเทศ ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ 70 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2573 (The 2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งรวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) 17 ข้อ เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2558 โดยที่วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จะเป็นทิศทางพัฒนาทั้งของไทยและของโลกต่อจากนี้ [1] ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการพัฒนาคงเหลือมหาวิทยาลัยสยามจึงได้ปรับวิสัยทัศน์และกำหนดสามเสาหลักของแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การมีอาชีพ (Employability) ความหลากหลาย (Diversity) และความยั่งยืน (Sustainability) พร้อมกันนั้นก็ได้มีการวางแผนและโครงการต่างๆ ที่จะส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านพันธกิจในด้านวิชาการ วิจัย และบริการสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและนานาชาติ บทความนี้จะเป็นการนำเสนอนโยบายและแนวปฏิบัติที่มหาวิทยาลัยสยามได้ดำเนินการเพื่อก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน

การก้าวสู่มหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน: จากนโยบายสู่ปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยสยามเป็นมหาวิทยาลัยเอกชน 1 ใน 5 สถาบันแรกของประเทศไทย ได้รับการริเริ่มขึ้นใน พ.ศ. 2508 และได้รับการสถาปนาอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2516 ปัจจุบันมีคณะรวม 12 คณะเปิดสอนระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษาทั้งหลักสูตร ภาษาไทยและหลักสูตรนานาชาติ มีนักศึกษาประมาณ 15,000 คน และมีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วประมาณ 81,000 คน มหาวิทยาลัยสยามมีนักศึกษาต่างชาติจำนวนมากเป็นอันดับสามของมหาวิทยาลัยเอกชน จากการสำรวจของสำนักทะเบียนและวัดผลในปี พ.ศ. 2558 พบว่ามีนักศึกษาต่างชาติจากประเทศต่างๆ ถึง 52 ประเทศ ซึ่งทำให้ประชาคมของมหาวิทยาลัยมีความเป็นพหุวัฒนธรรม และทำให้นักศึกษามีโอกาสพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย

ในด้านการก้าวสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน เมื่อมหาวิทยาลัยประกาศนโยบายเน้นเรื่องความยั่งยืน (Sustainability) แล้ว ก็ได้มีการดำเนินการทั้งในสิ่งแวดลอม งานวิชาการ วิจัย และบริการวิชาการแก่สังคม โดยบทความนี้จะสรุปการดำเนินงานที่สำคัญโดยเน้นงานด้านวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

1.1 หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป

มหาวิทยาลัยสยามมีนโยบายปรับปรุงรายวิชาการศึกษาทั่วไปในหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต โดยเน้นในเรื่องสมรรถนะร่วมสากล สมรรถนะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดลอม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนประชาธิปไตย การบริหารจัดการที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับสามเสาหลักด้านสิ่งแวดลอม เศรษฐกิจ และสังคมของการพัฒนาที่ยั่งยืน จุดเด่นของการปรับปรุงหมวดวิชาดังกล่าว คือ การเปิดรายวิชา 100-101 หลักเศรษฐศาสตร์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคม [2] ซึ่งได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2553 โดยมีลักษณะรายวิชาดังนี้

“หลักทั่วไปของเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด ประกอบด้วยมหภาคว่าด้วยรายได้ประชาชาติ พฤติกรรมโดยรวมของการบริโภค การออม การลงทุน ระดับรายได้ระดับราคา ขอบประมาณของรัฐบาล การเงินการธนาคาร และด้านจุลภาคว่าด้วยพฤติกรรมของผู้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทฤษฎีการเลือกของผู้บริโภค ทฤษฎีดัชนีทุน และโครงสร้างของตลาด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่าด้วยการดำเนินการตามสายกลาง โดยมีให้มีการใช้จ่ายเกินตัว ทั้งในระดับบุคคลระดับธุรกิจ และระดับประเทศ เพื่อป้องกันภาวะหลวมละลายทางเศรษฐกิจ และเพื่อให้เกิดความเจริญเติบโตและการพัฒนาการอย่างยั่งยืน”

จากลักษณะรายวิชาข้างต้นจึงเห็นได้ว่าในรายวิชานี้ นักศึกษาจะได้รับความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์การทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกระบวนการที่เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกระบวนการที่ประกาศโดยองค์การสหประชาชาติ ควบคู่ไปกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานโดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รายวิชา 100-101 หลักเศรษฐศาสตร์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เปิดสอนทั้งหลักสูตรปกติและ

หลักสูตรนานาชาติ การเรียนการสอนวิชาดังกล่าวจะจัดให้นักศึกษาปีที่ 1-2 ได้เรียนร่วมกันกับผู้เรียนจากต่างคณะ และได้จัดผู้สอนที่มาจากสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมมิติทั้งสามของการพัฒนา และเน้นการลงพื้นที่ในเขตภูมิเจริญตามนโยบาย “Sustainable University, Sustainable District”

ก่อนเปิดการเรียนการสอนรายวิชา ครั้งแรกในภาคการศึกษาที่ 1/2553 ได้มีการอบรมพัฒนาอาจารย์เพื่อบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง เตรียมการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสู่มหาวิทยาลัยพอเพียง และให้คณะผู้สอนจัดทำ Courseware รายวิชา 100-101 ร่วมกันในการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชานี้จะเน้นการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน อาทิ ปีการศึกษา 2553-2555 ได้จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนโดยมอบหมายให้นักศึกษาไปศึกษาดูงานหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน โรงเรียนและวัด เพื่อศึกษาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในหน่วยงาน มีการนำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม "เดินเท้าท่องเที่ยวยามรอยบ้านเดิมสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9" ณ อุทยานเฉลิมพระเกียรติ เขตคลองสาน” เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2553 ปีการศึกษา 2556-2558 คณะผู้สอนได้เตรียมการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน โดยลงสำรวจพื้นที่ชุมชน โรงเรียน วัด ที่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยสยาม เพื่อสำรวจกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา หลังจากนั้นจึงนำนักศึกษาลงพื้นที่ แนะนำพื้นที่ แก่นนำ/ผู้ประสานให้นักศึกษารู้จัก เพื่อทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับชุมชนและนักศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน/โรงเรียน วัด นอกจากนี้ได้มีการบูรณาการกับโครงการพัฒนาพื้นที่สุขภาวะฯ มหาวิทยาลัยสยาม โดยนำนักศึกษาร่วมพัฒนาพื้นที่ในเขตภูมิเจริญร่วมกัน ตัวอย่างโครงการมี อาทิ

- ออกแบบหน้าบ้านน่ามอง ในชุมชนหลังมหาวิทยาลัยสยาม-ช.เพชรเกษม 36
- การจัดการขยะ ชุมชนหลังมหาวิทยาลัยสยาม
- กิจกรรมเลี้ยงปลาและปลูกผักสวนครัวเพื่อสร้างสุขภาวะในชุมชน ชุมชนศิริรินทร์และเพื่อน
- จัดเวทีประชาคม คำคม ธรรมะจากต้นไม้ เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพื่อสร้างสุขภาวะในศาสนสถาน วัดตะโนแขวงบางแวก เขตภูมิเจริญ

รายวิชา 100-101 หลักเศรษฐศาสตร์และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการปรับปรุงมาหลายครั้ง ในปีการศึกษา 2554 ได้ปรับเนื้อหาการเรียนการสอน โดยปรับ

เนื้อหาในส่วนเศรษฐศาสตร์ให้เป็นลักษณะการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง ในปี 2556-2557 จึงมีการปรับการเรียนภาคปฏิบัติ จากการศึกษาดูงานปรับเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานที่นักศึกษาลงพื้นที่ โดยมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้นักศึกษาลงภาคปฏิบัติ 20 ชั่วโมง ต่อมาคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรมีข้อเสนอให้ปรับชื่อวิชา คำอธิบายรายวิชา และเนื้อหาวิชาโดยให้แสดงถึงการประยุกต์กับชีวิตประจำวันมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ

ในด้านนวัตกรรมการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2559 คณะผู้สอนได้ริเริ่มให้มีการนำการสอนแบบใหม่มาใช้ คือ การสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) และการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning) โดยให้ผู้เรียนทำโครงการที่จะเกิดการพัฒนายั่งยืนอย่างต่อเนื่องในเขตภูมิเจริญ เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ทั้งนี้ โครงการที่จะดำเนินการต้องเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์และตรงกับความต้องการของชุมชน นักศึกษาจะต้องลงพื้นที่สำรวจชุมชน นำเสนอโครงการให้ได้รับการเห็นชอบจากชุมชนก่อนดำเนินการ และจะเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกับผู้สอนรายวิชาด้วย

1.2 การเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

ในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสยามได้ริเริ่มการเปิดหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาสันติภาพศึกษา (หลักสูตรร่วมในโครงการ UMAP) โดยปัจจุบันเปิดสอนสาขาวิชาสันติภาพการศึกษาและการทูต ชื่อน่าสังเกตประการหนึ่ง คือ มหาวิทยาลัยสยามเป็นมหาวิทยาลัยเดียวในกรุงเทพมหานครที่มีการเฉลิมฉลองวันสันติภาพสากล (The International Day of Peace) ในวันที่ 21 กันยายนตามที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนด ส่วนในระดับปริญญาโท

2. การวิจัยและบริการสังคม

มหาวิทยาลัยสยามได้จัดตั้งศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาพื้นที่สุขภาวะในเขตภูมิเจริญ [3] ศูนย์ดังกล่าวได้รับเงินสนับสนุนในโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ กรณีนำร่องพื้นที่บริบทเมือง เขตภูมิเจริญ กรุงเทพมหานคร (Healthy Space) จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (ส.ส.ส.) นอกจากจะเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาวะ ภายใต้การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชนภูมิเจริญแล้ว โครงการวิจัยนี้ยังมี

วัตถุประสงค์ที่จะบูรณาการการดำเนินงานกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยสยาม โดยใช้พื้นที่เขตภาษีเจริญ เป็นห้องเรียนชุมชนสำหรับนักศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการถอดบทเรียนร่วมกัน และพัฒนาสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อการสร้างสรรค์พื้นที่สุขภาวะอีกด้วย ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสยาม ร่วมกับเขตภาษีเจริญ และ สสส. ได้สร้างมิติใหม่ในด้านการทำงานพัฒนาแบบบูรณาการทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน เพื่อพัฒนาพื้นที่สุขภาวะเขตภาษีเจริญเป็นเขตแรกของ กทม. โดยมีกว่า 10 หน่วยงาน 54 ชุมชนและภาคีเครือข่าย ร่วมใจทำงานร่วมกัน พร้อมเปิดตัว “หน่วยบูรณาการแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่สุขภาวะภาษีเจริญ” จัดซื้อจำกัดเชิงพื้นที่สู่พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อสุขภาพ [4]

3. การสร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ

นอกจากเป็นสมาชิกเครือข่ายมหาวิทยาลัยยั่งยืนแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยสยามยังได้เป็นผู้เข้าร่วมกับ Asia e University จัดประชุมอธิการบดีและผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียกว่า 20 ประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ที่ประชุมได้ตกลงกรอบความร่วมมือด้านวิชาการ โดยให้มีการก่อตั้ง ACD University Network (ACD-UN) เพื่อเป็นเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการและวิจัย และจัดตั้งเครือข่ายการวิจัยหรือ ACD Research Network (ACD-RN) โดยมีเครือข่ายหนึ่งคือ เครือข่ายการวิจัยด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง [5] ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้เสนอเรื่องการจัดตั้ง ACD-UN ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2559 [6]

สรุป

มหาวิทยาลัยสยามมีนโยบายที่จะนำมหาวิทยาลัยก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยยั่งยืน นอกจากการปรับปรุงสภาพแวดล้อมแล้ว ได้มีการปรับปรุงและริเริ่มงานด้านวิชาการ วิจัย และบริการสังคม มหาวิทยาลัยสยามมีโครงการด้านวิชาการทั้งระดับปริญญาบัณฑิตและบัณฑิตศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการเปิดรายวิชาหลักในหมวดการศึกษาทั่วไป ซึ่งมีจุดเน้นที่จะให้กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติควบคู่ไปกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเน้นการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานในเขตพื้นที่ภาษีเจริญตามนโยบาย “Sustainable University, Sustainable District” โดยมีการนำ

นวัตกรรมการเรียนการสอนมาใช้เพื่อให้นักเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากขึ้น ขณะเดียวกันก็ให้การสนับสนุนโครงการวิจัยที่พัฒนาชุมชนในเขตภาษีเจริญ และได้สร้างเครือข่ายการวิจัยในระดับนานาชาติด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยหวังว่าการดำเนินการเหล่านี้จะเป็นเส้นทางทำให้มหาวิทยาลัยสยามประสบความสำเร็จในการก้าวไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- [1] UNESCO. (n.d.). UN Decade of ESD. Retrieved September 11, 2016 from <http://en.unesco.org/themes/education-sustainable-development/what-is-esd/un-decade-of-esd>
- [2] มหาวิทยาลัยสยาม. หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป. (พิมพ์อัดสำเนาเย็บเล่ม) ม.ป.ป. และดูเพิ่มเติมใน <http://www.gened.siam.edu/>
- [3] ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสยาม. เกี่ยวกับเรา. สืบค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://rcfcd.com/>
- [4] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2559). สร้างมิติใหม่ พัฒนาพื้นที่สุขภาวะภาษีเจริญ. ข่าวสร้างสุข. วันที่ 8 มีนาคม 2559. สืบค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/30857>
- [5] Asia Cooperation Dialogue, Provisional Secretariat, the State of Kuwait. (2016). Report of the ACD High-Level Meeting on Asia Academic Collaboration, February 24-25, 2016, Siam University, Bangkok, Thailand. Retrieved September 11, 2016 from <http://www.acd-dialogue.org/ministerial-meeting/14th/report-of-the-acd-asia-academic-collaboration.pdf>
- [6] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, ผลการประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ 8 มีนาคม 2559 เรื่อง ร่างถ้อยแถลงประธานของการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือเอเชีย ครั้งที่ 14. สืบค้นวันที่ 20 ตุลาคม 2559 จาก <http://www.thaigov.go.th>

